

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 77/2015-116

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. júna 2015 v senáte zloženom z predsedníčky Marianny Mochnáčovej a zo sudcov Petra Brňáka a Milana Lalíka prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného Advokátskou kanceláriou Čarnogurský ULC s. r. o., Tvarožkova 5, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Mag. Ján Čarnogurský, vo veci namietaného porušenia základného práva na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena podľa čl. 19 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn. 11 Co 278/2012 z 15. mája 2013 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 343/2013 z 23. októbra 2014 a takto

rozhodol:

1. Základné právo [REDAKČNÝ KOTVA] domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn. 11 Co 278/2012 z 15. mája 2013 porušené bolo.

2. Základné právo [REDAKČNÝ KOTVA] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 343/2013 z 23. októbra 2014 porušené bolo.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 11 Co 278/2012 z 15. mája 2013 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 343/2013 z 23. októbra 2014 a vec vracia Krajskému súdu v Trnave na ďalšie konanie.

4. Krajský súd v Trnave je povinný uhradiť [REDAKČNÝ KOTVA] trovy konania v sume 354,88 € (slovom tristo päťdesiatštyri eur a osemdesiatosem centov) na účet Advokátskej kancelárie Čarnogurský ULC s. r. o., Tvarožkova 5, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 77/2015-77 z 11. februára 2015 prijal v časti podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady

Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť [REDAKČIA] [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojich základných práv na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena podľa čl. 19 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 ústavy a základných práv domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 11 Co 278/2012 z 15. mája 2013 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Cdo 343/2013 z 23. októbra 2014.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa 13. augusta 2009 obrátil na Okresný súd Trnava (ďalej len „okresný súd“) žalobou o ochranu osobnosti a o poskytnutie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch proti spoločnosti W Press, a. s., Bratislava (ďalej len „žalovaný“). Porušenie svojich práv sťažovateľ videl v obsahu troch článkov uverejnených v čísle 21/2009 týždenníka „Týždeň“ z 25. mája 2009, v ktorých mali byť uvedené o sťažovateľovi nepravdivé, osočujúce a hrubým spôsobom do jeho občianskej cti a ľudskej dôstojnosti zasahujúce informácie.

3. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 16 C 226/2009 z 28. marca 2012 žalobu sťažovateľa zamietol. Sťažovateľ podal proti rozsudku okresného súdu odvolanie, v ktorom namietal, že odôvodnenie rozsudku bolo arbitrárne a nepreskúmateľné, pretože nespĺňalo náležitosti podľa § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). Podľa neho okresný súd dospel v rozsudku k viacerým nesprávnym a nepravdivým skutkovým zisteniam, ktoré z dôkazov buď vôbec nevyplývajú, alebo z vykonaných dôkazov vyplýva úplný opak (napr. problém úhrady kúpnej ceny za pozemky, pravdivosť informácie o prevode 500 miliónov Sk pre [REDAKČIA] a podobne).

4. O odvolaní sťažovateľa rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 11 Co 278/2012 z 15. mája 2013 tak, že napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil. Sťažovateľ v tejto súvislosti poukazuje na to, že krajský súd rozhodol o jeho odvolaní bez nariadenia pojednávania, hoci s poukazom na ustanovenie § 214 OSP mohol a mal nariadiť pojednávanie, keďže mu všeobecné súdy nedoručili vyjadrenie žalovaného k jeho odvolaniu (túto skutočnosť taktiež namieta, pozn.). V neposlednom rade krajský súd nepovažoval za potrebné zaoberať sa argumentáciou sťažovateľa v odvolaní a v celom rozsahu sa iba stotožnil so skutkovými zisteniami a právnymi závermi okresného súdu. Podľa sťažovateľa konajúce súdy tiež nedodržali „*rovnováhu medzi verejným záujmom a individuálnym záujmom na ochranu súkromia, pričom sa nesústredili na dokazovanie miery poškodenia dobrého mena*“.

5. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, ktoré najvyšší súd uznesením sp. zn. 5 Cdo 343/2013 z 23. októbra 2014 odmietol ako neprípustné, pričom konštatoval, že postupmi okresného súdu a krajského súdu „*nemohlo dôjsť k odňatiu možnosti sťažovateľa konať pred súdom*“. Najvyšší súd v dovolacom konaní vec posudzoval „*výlučne po procesnej stránke, čo však v tak spoločensky významných kauzách nie je podľa názoru sťažovateľa postačujúce, v neposlednom rade aj nesprávne spôsobom, ktorý viedol k popretiu účelu a významu najmä dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku*“.

6. Podstata námietok sťažovateľa v sťažnosti spočívala ďalej najmä v arbitrárnom posúdení vzťahu práva na slobodu prejavu s právom na ochranu osobnosti a absolútnej ochrany poskytnutej novinárom v prípade zverejnenia nepravdivých skutkových tvrdení, ak pochádzajú z dôveryhodného zdroja, pretože okresný súd, ale aj krajský súd preferovali absolútnym spôsobom iba právo na slobodu prejavu „*v súboji s právom na rešpektovanie súkromného a rodinného života*“. Sťažovateľ okrem toho namieta aj spôsob, akým okresný súd i krajský súd hodnotili unesenie dôkazného bremena účastníkmi konania, ako aj ich posúdenie spôsobilosti sporných článkov zasiahnuť do práv na ochranu osobnosti. Na podporu svojich tvrdení uvádza aj konkrétnu judikatúru Európskeho súdu pre ľudské

práva (ďalej aj „ESLP“), ústavného súdu a najvyššieho súdu k označeným článkom ústavy a dohovoru, ktorých porušenie namieta, prípadne aj k čl. 8 a čl. 10 dohovoru, odlišnú od právneho názoru okresného súdu o absolútnej ochrane práva na slobodu prejavu a tiež od názorov krajského súdu a najvyššieho súdu, ktoré nekorešpondujú s judikatúrou týchto súdov, že „nedoručenie podaní účastníka v sporovom konaní“ sa považuje za porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V tejto súvislosti sťažovateľ uviedol: „Keďže sa... pojednávanie neuskutočnilo, odvolací súd rozhodol na základe písomných podaní účastníkov konania. S obsahom vyjadrenia žalovaného (k odvolaniu, pozn.) sa však sťažovateľ nemal možnosť oboznámiť, nakoľko sťažovateľovi nebolo nikdy doručené, je však zrejmé, že sa s vyjadrením a jeho dôvodmi stotožnil.“ V doplnení sťažnosti sťažovateľ v tejto súvislosti konkrétne poukázal na rozhodnutie ESLP v kauze Trančíková proti Slovenskej republike.

7. Sťažovateľ po rozsiahlej skutkovej a právnej argumentácii prípadu (62 strán textu sťažnosti) v závere navrhuje, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie vo veci samej nálezom takto rozhodol:

„... Krajský súd v Trnave, rozsudkom č. k. 16C 226/2009-1052 zo dňa 28.03.2012 a rozsudkom č. k. 11Co 278/2012-1176 zo dňa 15.05.2013 porušil právo sťažovateľa na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena a pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života v zmysle článku 19 ods. 1 a 2 Ústavy... v spojení s právom domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde v spojení s právnym na súdnu ochranu zakotvených v článku 46 ods. 1 ústavy a spravodlivé súdne konanie chránené článkom 6 ods. 1 Dohovoru...

... Najvyšší súd... uznesením č. k. 5 Cdo 343/2013 zo dňa 24.10.2014... porušil právo sťažovateľa na súdnu ochranu garantovanú v článku 46, ods. 1 Ústavy... a spravodlivé súdne konanie chránené článkom 6 ods. 1 Dohovoru...

Rozsudok Krajského súdu... č. k. 11Co 278/2012-1176 zo dňa 07.03.2013 sa týmto ruší a vec sa vracia Krajskému súdu...na ďalšie konanie.

Uznesenie Najvyššieho súdu... č. k. 5 Cdo 343/2013 zo dňa 23.10.2014 sa týmto ruší a vec sa vracia Najvyššiemu súdu... na ďalšie konanie.

Krajský súd v Trnave a Najvyšší súd... sú povinní nahradiť sťažovateľovi náklady právneho zastúpenia pred Ústavným súdom SR v sume 354,88 EUR na účet právneho zástupcu... do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia.“

8. Na základe výzvy ústavného súdu sa k veci písomne vyjadril krajský súd podaním sp. zn. Spr. 183/2015 z 24. marca 2015, ktoré bolo doručené ústavnému súdu 30. marca 2015. Vo svojom vyjadrení krajský súd zopakoval priebeh súdneho preskúmania žaloby sťažovateľa, doslova odcitoval časť odôvodnenia svojho rozhodnutia sp. zn. 11 Co/278/2012 z 15. mája 2013 (s. 6 až s. 9) a v závere uviedol: *„Na základe v zákonnej lehote podaného dovolania zo strany žalobcu Najvyšší súd SR ako súd dovolací uznesením sp. zn. 5Cdo/343/2013 zo dňa 23. októbra 2014 dovolanie odmietol, keď nepovažoval nedoručenie vyjadrenia žalovaného k odvolaniu žalobcu žalobcovi za procesnú vadu spočívajúcu v odňatí možnosti konať pred súdom. Dovolací súd skonštatoval, že postupom odvolacieho súdu nedošlo k odňatiu možnosti žalobcu - sťažovateľa konať pred súdom, na základe čoho dovolanie odmietol.*

Sme toho názoru, že tak Okresný súd Trnava, ako aj Krajský súd v Trnave a Najvyšší súd SR v predmetnej právnej veci postupovali v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, svoje rozhodnutia odôvodnili v súlade s ust. § 157 ods. 2 O.s.p. a postupom súdov nedošlo k namietanému porušeniu práv sťažovateľa, a preto navrhujeme sťažnosť sťažovateľa ako nedôvodnú zamietnuť.“

9. Na základe výzvy ústavného súdu sa k veci písomne vyjadril aj najvyšší súd podaním sp. zn. KP 3/2015 (Cpj 11/2015) zo 17. apríla 2015, ktoré bolo doručené ústavnému súdu 27. apríla 2015. Vo vyjadrení najvyššieho súdu sa okrem iného uvádza:

„Najvyšší súd... uznesením z 23. októbra 2014 sp. zn. 5 Cdo 343/2013 odmietol dovolanie žalobcu (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) z dôvodu, že smerovalo proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je tento opravný prostriedok prípustný (dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým tento súd potvrdil rozsudok súdu

prvého stupňa). Najvyšší súd... skúmal prípustnosť dovolania v danej veci a dospel k záveru, že dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu nespĺňa žiadnu z možností prípustnosti dovolania podľa § 238 O. s. p.

Žalobca v dovolaní namietal, že v konaní došlo k vade v zmysle §237 písm. f/ O.s.p. So zreteľom na tieto tvrdenia sa Najvyšší súd... osobitne zameral na otázku opodstatnenosti tohto tvrdenia, že v prejednávanej veci mu súdom bola odňatá možnosť pred ním konať. Pokiaľ žalobca namietal, že mu bola odňatá možnosť konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.) tým, že odvolací súd rozhodol bez pojednávania, resp. že postupoval v rozpore s ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku upravujúcimi dokazovanie, vykonávanie jednotlivých dôkazných prostriedkov a ich hodnotenie, dovolací súd nepovažoval jeho námietky za opodstatnené z dôvodov, ktoré vysvetlil vo svojom uznesení. Podľa názoru dovolacieho súdu postupoval odvolací súd v súlade s ustanovením § 214 ods. 1 O.s.p. (nešlo o žiadny z prípadov, kedy je v zmysle § 214 ods. 1 O.s.p. potrebné nariadiť na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej pojednávanie). Zo spisu nevyplývalo, že by rozsudok odvolacieho súdu nebol vyhlásený verejne.

Dovolací súd k námietke žalobcu týkajúcej sa nedoručenia vyjadrenia žalovaného k jeho odvolaniu poukázal na ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu..., v zmysle ktorej porušenie povinnosti doručiť odvolanie vrátane vyjadrenia k odvolaniu účastníkom konania môže mať za následok vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. (m. m. uznesenie Najvyššieho súdu... z 9. novembra 2010 sp. zn. 5Cdo 200/2010, z 31. júla 2012 sp. zn. 1 Cdo 35/2012, z 28. mája 2013 sp. zn. 4 Cdo 235/2012). Avšak o vadu v zmysle citovaného ustanovenia ide len v tom prípade, pokiaľ sa v dôsledku tohto nesprávneho procesného postupu súdu účastníkovi konania odňala možnosť uplatnenia jeho vplyvu na konečný výsledok konania (obdobne rozhodnutie Najvyššieho súdu... uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 39/1993). Záver, či a kedy mala daná vada za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, závisí preto vždy od posúdenia okolností konkrétneho prípadu. Ústavný súd... tiež zaujal názor, že nedoručenie vyjadrenia účastníka konania druhému účastníkovi konania vytvára stav nerovnosti účastníkov v konaní pred súdom, čo je v rozpore s princípom kontradiktórnosti konania a rovnosti zbraní ako súčasť práva na spravodlivý proces (m. m. I. ÚS 2/05, I. ÚS 100/04,

I. ÚS 335/06), zároveň ale tiež pripustil, že v niektorej veci môže byť absencia stanoviska k vyjadreniu k opravnému prostriedku druhého účastníka konania irelevantná. O taký prípad ide vtedy, keď súd rozhodujúci o opravnom prostriedku, nezaložil svoje rozhodnutie na vyjadrení k opravnému prostriedku (teda vtedy, keď vyjadrenie k opravnému prostriedku nemalo zásadný vplyv na rozhodnutie o opravnom prostriedku). V tejto súvislosti dovolací súd tiež poukázal na uznesenie ústavného súdu z 20. decembra 2010 sp. zn. IV. ÚS 462/2010. Povinnosťou súdu prvého stupňa je v zmysle § 209a ods. 1 O.s.p. doručiť odvolanie protistrane spolu s výzvou o vyjadrenie. Nie je však procesnou povinnosťou súdu doručovať následne vyjadrenie účastníka konania k odvolaniu druhého účastníka konania odvolateľovi. Je však v súlade so zásadou kontradiktórnosti konania a rovnosťou zbraní, aby vyjadrenie k odvolaniu bolo predložené odvolateľovi najmä v tom prípade, ak jeho obsah má zásadný vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu najmä pokiaľ obsahuje také argumenty, dôkazy, či právnu kvalifikáciu veci, ktorá nebola v doterajšom priebehu konania protistrane známa, ku ktorej nemal možnosť sa vyjadriť a ktorá môže mať za následok zmenu rozhodnutia súdu prvého stupňa. Pokiaľ teda je vyjadrenie protistrany len zopakovaním prípadne sumarizáciou predchádzajúcich argumentov, ktoré sú odvolateľovi známe z konania na súde prvého stupňa a vyjadrenie k odvolaniu nemá svojim obsahom takmer žiadny vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu, vychádzal dovolací súd z názoru, že odňatie možnosti pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. nezakladá iba sama skutočnosť, že odvolateľovi nebolo predložené vyjadrenie druhej procesnej strany k jeho odvolaniu (obdobne uznesenia Najvyššieho súdu... sp. zn. 3 Cdo 23/2011, 1 Cdo 17/2011, 5 Cdo 40/2012).

Namietaná (údajná) neúplnosť alebo nesprávnosť zistení skutkového stavu veci súdmi nižších stupňov môže zakladať (nanajvýš) tzv. inú vadu konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), nie však vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery je oprávnený dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd, ktorý za tým účelom môže vykonávať dokazovanie (§ 213 O.s.p.) Preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to ani v súvislosti s právnym posúdením veci, nemôže dovolací súd už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože na rozdiel od súdu prvého a druhého

stupňa nemá možnosť podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o odvolaní tieto dôkazy sám vykonávať. Okrem toho platí zásada voľného hodnotenia dôkazov, ktorá vyjadruje, že záver, ktorý si sudca urobí o pravdivosti či nepravdivosti tvrdených skutočností vzhľadom na poznatky získané z vykonaných dôkazov, je vecou vnútorného sudcovho presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu a preto nemôže byť predmetom posúdenia v rámci mimoriadneho opravného konania (porovnaj R 42/1993).

Napokon sa zaoberal aj námietkou žalobcu ohľadom nedostatočného odôvodnenia rozhodnutí súdov nižších stupňov, pričom mal za to, že nebolo porušené ani ustanovenie § 157 ods. 2 O.s.p. Svoj záver dovolací súd náležite v odôvodnení sťažnosťou napadnutého rozhodnutia právne vyargumentoval. Dovolací súd nezistil také skutočnosti, ktoré by potvrdili tvrdenia žalobcu (dovolateľa) v dovolaní, najmä že ide o rozhodnutie nezlučiteľné s požiadavkami vyplývajúcimi zo základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie. Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy... v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalobcu.

Pokiaľ sťažovateľ tvrdí, že dovolací súd sa mal napriek procesnej neprípustnosti jeho dovolania zaoberať uplatnenými dovolacími dôvodmi, Najvyšší súd... opakuje, že prípustnosť dovolania posúdil aj z hľadiska procesných väd konania uvedených v § 237 O.s.p., výlučne ktoré mohli zakladať procesnú prípustnosť dovolania, a po zistení, že dovolanie nie je prípustné podľa § 238 O.s.p. ani podľa § 237 O.s.p., neskúmal opodstatnenosť dovolacích dôvodov v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p., lebo tie môže skúmať, len ak je dovolanie prípustné. Vzhľadom na to, že z procesných dôvodov sa nezaoberal vecou samou, nezaujal stanovisko ani k námietke žalobcu o porušení prezumpcie neviny, o zásahu do jeho osobnostných práv a pod.

Podľa názoru Najvyššieho súdu... nedošlo predmetným uznesením dovolacieho súdu k zásahu do ústavných práv sťažovateľa.

Najvyšší súd... ponecháva rozhodnutie o sťažnosti žalobcu na úvahe Ústavného súdu...“

10. K vyjadreniam krajského súdu a najvyššieho súdu zaujal stanovisko právny zástupca sťažovateľa podaním zo 14. mája 2015, ktoré bolo doručené ústavnému súdu 18. mája 2015. V podaní okrem skutočností už známych zo samotnej sťažnosti uviedol:

«Okresný súd Trnava rozsudkom č. k. 16C/226/2009-1052 zo dňa 28. marca 2012 žalobu v celom rozsahu zamietol.

Proti tomuto rozsudku bolo v zákonnej lehote zo strany sťažovateľa podané rozsiahle odvolanie, ktorým bolo poukazované na nesprávnosť, nezákonnosť a arbitrárnosť prvostupňového rozhodnutia, ku ktorému súd prvého stupňa dospel po viacerých nesprávnych a nepravdivých skutkových zisteniach, ako aj nesprávnych právnych záveroch, preto je podľa nášho názoru dôvodné konštatovať, že nie je akceptovateľné, aby o boli o osobe sťažovateľa rozširované nepravdivé informácie bez skutkového základu a neprimeraným spôsobom a nebolo ani správne, ani spravodlivé a zákonné rozhodnutie prvostupňového súdu, ktorým nebola poskytnutá požadovaná miera ochrany práva sťažovateľa na ochranu osobnosti garantovanú článkom 19 Ústavy..., keď bezdôvodne a arbitrárne bolo uprednostnené právo vydavateľa časopisu .týždeň na slobodu prejavu.

Prvostupňový súd podľa nášho názoru v tomto prípade ďalej pochybil, keď dospel k záveru, že pokiaľ autori informácií konali v dobrej viere a s náležitou starostlivosťou ohľadne osoby verejného záujmu a o informáciách verejného záujmu, nemôžu byť postihovaní v prípade, ak nie je možné preukázať pravdivosť tejto informácie, ako aj konštatovaním, že novinári nezneužili svoje postavenie a uverejnili informácie, ktoré by nemali zo zdrojov, ktoré považovali za spoľahlivé a v poslednom rade aj to, že nebolo spravodlivé požadovať, aby si predmetné informácie overili v celom rozsahu...

S ohľadom na uvedené podotýkame v kontexte s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, že „čím sú tvrdenia závažnejšie, tým musí byť tento skutkový základ spoľahlivejší (dôveryhodnejší)“ (rozhodnutie Tonsbergs Blad AS a Haukom vs. Nórsko)...

Sťažovateľ teda opätovne uvádza, že rozhodujúca skutočnosť v prejednávanej veci, pravdivosť informácie o prevode 500 miliónov [REDAKOVANÉ], nebola preukázaná, a to ani len čiastočne...

Vzhľadom na túto skutočnosť, bolo povinnosťou vydavateľa pri uverejňovaní informácií rešpektovať princíp prezumpcie neviny, o to viac, že sami autori článkov uvádzali, že vo veci nebolo nikdy začaté trestné stíhanie.

Zásada prezumpcie neviny chráni každého pred vyslovením výroku o vine bez toho, aby bola jeho vina preukázaná v súlade so zákonom (Nölkenbockhoff vs. Nemecko, rozsudok z roku 1997). Prezumpcia neviny nemôže zabrániť tomu, aby bola verejnosť informovaná o trestnom vyšetrowaní, resp. o podozrení z protiprávneho konania, vyžaduje ale, aby informácie boli podávané so všetkou uvážlivosťou a opatrnosťou.

Podozrenie z homosexuality sťažovateľa uvedené v článku je veľmi závažným konštatovaním o sťažovateľovi a bolo zverejnené bez toho, aby bola sťažovateľovi poskytnutá možnosť vyjadrenia sa o skutočnosti ktorá je chránená právom na súkromie.

Podozrenie z homosexuality sťažovateľa môže vyvrátiť len ťažko. V konaní však predložil dôkaz, prehlásenie v článku spomínaného farára [REDAKOVANÉ], že táto informácia nie je pravdivá. Je zrejmé, že súd sa s týmto dôkazom žiadnym spôsobom nevyporiadal pri hodnotení dôkazov, čo možno označiť za odňatie možnosti konať pred súdom.

Akékoľvek informovanie o sexuálnej orientácii osoby, uverejnené bez jej súhlasu, je vážnym zásahom do osobnostných práv, ktoré nie je ani potrebné ďalej dokazovať.

Sťažovateľ aj na základe uvedených dôvodov a predložením dôkazov nepravdy v konaní považoval, vzhľadom na dôsledky spôsobilosti takýchto skutkových tvrdení zasiahnuť do osobnostnej sféry sťažovateľa, konanie novinárov vydavateľa časopisu .týždeň a jeho šéfredaktora [REDAKOVANÉ] pred ich zverejnením za nedobromyseľné, osočujúce, odporujúce pravidlám etiky žurnalistiky preverovať pravdivosť akýchkoľvek poskytnutých informácií, či už zo známych alebo anonymných zdrojov, ktoré zároveň ich formuláciou nepripúšťali aspoň čiastočnú nepravdivosť prezentovaných skutkových tvrdení, hoci preukázateľné podklady na takéto skutkové tvrdenia pred ich zverejnením poskytnuté neboli, o čom vydavateľ časopisu .týždeň vedomosť mal.

Vydavateľ časopisu .týždeň v konaní tvrdil a súd sa s touto argumentáciou stotožnil, že autori článkov čerpali svoje informácie z dôveryhodných zdrojov.

Sme toho názoru, že novinári si neoverili dôveryhodnosť zdrojov.

Európsky súd pre ľudské práva vo svojej judikatúre sa k otázke dôveryhodnosti zdroja vyjadril, že pre dôveryhodnosť ťažko verifikovateľnej informácie je potrebné, aby bolo zrejmé, čo novinársky zdroj novinárovi uviedol, prípadne aká je jeho funkcia.

Európsky súd pre ľudské práva sa v tejto súvislosti súčasne stotožnil s názorom, že keďže pri zverejnení tvrdení pochádzajúcich z anonymného zdroja nemožno preskúmať mieru spoľahlivosti tohto zdroja, na ktorý sa novinár spoliehal (nemožno preskúmať, či sa na tento zdroj novinár spoliehal dôvodne), tvrdenia pochádzajúce z anonymného zdroja musia byť pripísané samotnému novinárovi a novinám. V prípade, ak noviny zverejnia takéto tvrdenie, pôjde teda predovšetkým o riziko týchto novín, v danom prípade vydavateľa časopisu .týždeň, ak budú tvrdenia nepravdivé...

Vzhľadom na objektívny charakter občianskoprávnej zodpovednosti nie je možná liberácia (exceptio veritatis) v prípade nepreukázania pravdivosti zverejnenej informácie.

Dobrá viera, starostlivosť pri získavaní informácií, dôveryhodné zdroje môžu mať vplyv len na rozhodovanie o prípadnej výške náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.

O dobrej viere, miere náležitej starostlivosti pri získavaní informácií a dôveryhodnosti zdrojov možno mať vzhľadom na históriu vzťahov redakcie časopisu .týždeň k osobe sťažovateľa, verejného vyjadrenia šéfredaktora tohto časopisu, obsahu týchto článkov a obsah výpovede jediného známeho „dôveryhodného“ zdroja informácií vážne pochybnosti.

Kritika sťažovateľa vychádzala z nepravdivého skutkového tvrdenia, bola neprimeraná, škandalizujúca a nepripúšťala možnosť vytvorenia vlastného úsudku pre čitateľa...

V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť aj celkový mimoriadne negatívny dojem plynúci voči sťažovateľovi jednak z jednotlivých článkov, nadpisov, ako aj z kontextov celého vydania časopisu .týždeň č. 21/2009, a to s predpokladom dlhotrvajúcej mimoriadne negatívnej odozvy v spoločnosti, prakticky až do konca jeho fyzického života, s významným znevážením celého jeho doterajšieho cirkevného pôsobenia.

Vzhľadom na rozsah zásahu uverejnených informácií do práva na ochranu osobnosti sťažovateľa, nemá záver súdu, že ich uverejnením nedošlo k zásahu do práva na ochranu osobnosti racionálny základ.

Sme toho názoru, že nie je legitímnym záujmom štátu, aby chránil slobodu prejavu v prípade, kde nepravdivosťou tvrdení zasahuje nielen do ochrany osobnosti, dôstojnosti a ľudského súkromia sťažovateľa ako vrcholného predstaviteľa cirkvi, ale negatívnymi, nepodloženými a nepravdivými tvrdeniami preniká aj do náboženstva a celkového pohľadu na cirkev.

Preto by mali sudy skúmať, či články boli publikované v dobrej viere za účelom poskytnutia presných a spoľahlivých informácií v súlade s novinárskou etikou, zároveň je kľúčové, aby sudy starostlivo posúdili existenciu a stupeň verejného záujmu na publikovaní inkriminovaných informácií a aby dodržali rovnováhu medzi týmto verejným záujmom a záujmami dotknutého jednotlivca a v širšej súvislosti záujmami štátu na zabezpečení ochrany záujmov cirkvi, rešpektujúc jej spoločenské postavenie a význam.

Sťažovateľ namietal, že prvostupňový súd v dostatočnom rozsahu nezohľadnil všetky aspekty ochrany práv garantovaných Ústavou..., hlavne Dohovoru... a rozhodol v rozpore s platnou judikatúrou ESLP, bez vyčerávajúceho posúdenia práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života v konflikte s právom na slobodu prejavu.

Súd dospel bez opory v dokazovaní k právnemu názoru, že uverejnenie informácie vo verejnom záujme, v dobrej viere a s náležitou starostlivosťou, ktorej pravdivosť sa nepodarí preukázať, nie je protiprávne a nevyvoláva občianskoprávnu zodpovednosť.

Súd takýmto právnym posúdením v tejto veci poskytol neprimeranú, extenzívnu až absolútnu ochranu slobode prejavu.

Pri akceptovaní takéhoto výkladu by akákoľvek informácia publikovaná v tlači o osobe alebo skutočnosti verejného záujmu za podmienky dobrej viery a odbornej starostlivosti autora článku v prípade nepreukázania jej pravdivosti nezakladala žiadnu občianskoprávnu zodpovednosť. Takéto právne posúdenie súdom považujeme za nesprávne.

Ďalej... Krajský súd... rozsudkom č.k. 11 Co/278/2012-1176 zo dňa 15. mája 2013 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a v celom rozsahu sa stotožnil so skutkovými zisteniami a právnymi závermi súdu prvého stupňa obsiahnutými v odôvodnení napadnutého rozsudku, pričom v podrobnostiach na ne odkázal (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

Krajský súd... po preskúmaní napadnutého rozsudku, ako aj celého obsahu spisového materiálu teda dospel k záveru, že súd prvého stupňa zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom pre vyhlásenie rozhodnutia, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec i správne právne posúdil, pričom postupom súdu prvého stupňa nedošlo k odňatiu možnosti konať pred súdom, nakoľko napadnutý rozsudok bol odôvodnený v súlade s ust. § 157 ods. 2 O.s.p.

Keďže Krajský súd... vo svojom vyjadrení...uvádza, že právny úprava obsiahnutá v Občianskom zákonníku nie je vždy pre aplikačnú prax dostačujúca, pri aplikácii ustanovení zákona upravujúcich ochranu osobnosti treba upriamiť pozornosť najmä na čl. 14 a nasl. Ústavy SR, ktorá garantuje základné práva a slobody a za kľúčovú otázku pre aplikáciu ust. § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka považuje za správny výklad čl. 10 Dohovoru, ktorý jednoznačne ako prioritné preferuje právo na slobodu prejavu, sťažovateľ k tomuto záveru opätovne poukazuje aj na nasledovné dôvody nesprávnosti jeho záveru v tejto veci.

K predmetnej problematike ESLP v dostatočnej miere vyjadril hraničné korektívy, na základe ktorých je možné dospieť k inému názoru, ako dospel súd pri posúdení predmetného nároku. Príkladom je rozhodnutie Lindon, Otchakovsky-Laurens a July proti Francúzsku, v ktorom ESLP v § 45 uvádza: „Sloboda prejavu predstavuje jeden zo základných pilierov demokratickej spoločnosti a jednu zo základných podmienok pre jej ďalší rozvoj a sebanaplnenie každého jednotlivca. Podľa čl. 10 ods. 2 sa sloboda prejavu vzťahuje nielen na informácie či myšlienky, ktoré sú prijímané priaznivo alebo nie sú vnímané ako urážlivé či neutrálne, ale tiež na tie, ktoré sa niekoho dotýkajú, šokujú alebo znepokojujú... Ako vyplýva z čl. 10, táto sloboda podlieha určitým výnimkám, ktoré je však treba vykladať reštriktívne a akékoľvek jej obmedzenie musí byť presvedčivo odôvodnené“.

Z nepravdivosti skutkových tvrdení sťažovateľa je zrejmé, že obmedzenie čl. 10 Dohovoru bolo v dostatočnej miere odôvodnené a tým pádom prvostupňový a odvolací súd mohol, a aj mal pristúpiť k reštriktívnemu výkladu práva na slobodu prejavu v súboji s právom na rešpektovanie súkromného a rodinného života.

Európsky súd pre ľudské práva konštatoval v rozhodnutí Pedersen and Baagdsgaard proti Dánsku², že „tlač nesmie prekročiť hranice stanovené na ochranu povestí druhých,

ktorá zahŕňa požiadavky konať v dobrej viere a na základe presných skutkových zistení a poskytovať spoľahlivé a presné informácie v súlade s novinárskou etikou“, čo v tomto prípade nastalo a vydavateľ časopisu .týždeň prekročil stanovené hranice na ochranu povesti.

Judikatúra ESLP taktiež odkazuje v rozhodnutí Hachette Filipacchi Associes proti Francúzsku, že pri overovaní toho, či vnútroštátne orgány dosiahli spravodlivú rovnováhu medzi dvoma hodnotami vyplávajúcimi z Dohovoru, ktoré sa môžu dostať do konfliktu v takomto type prípadov, musí súd porovnať verejný záujem na uverejnení fotografie a potrebu ochrany súkromia.

K predmetnému porovnaniu súdy nepristúpili a uchýlili sa skôr k subjektívnemu posúdeniu čl. 10, neberúc do úvahy právo na rešpektovanie súkromného a rodinného života a práva na česť.

Je potrebné uviesť, že v závere uvedeného rozhodnutia ESLP dospel k názoru, že „uverejnenie fotografií a článkov, jediným cieľom, ktorého je uspokojiť zvedavosť určitej skupiny čitateľov o detailoch súkromného života verejnej známej osoby, nemôže byť považované za prispievanie k debate všeobecného spoločenského záujmu, napriek tomu, že ide o osobu verejne známu. V takýchto prípadoch je slobodu prejavu potrebné vykladať v užšom zmysle“, čo sa však nestalo.

Európsky súd pre ľudské práva vo svojich rozhodnutiach uvádza, že posudzuje každý zásah do slobody prejavu „vo svetle prípadu ako celku a to vrátane konkrétnych tvrdení, kontextu, v ktorom boli urobené a tiež konkrétnych okolností, v ktorých sa nachádzali zainteresované osoby“, že zisťuje „či dôvody predložené vnútroštátnymi orgánmi na ospravedlnenie zásahu sú relevantné a dostatočné“, či bola „nevyhnutnosť“ zásahu do slobody prejavu „presvedčivo preukázaná“, či zásah bol „primeraný sledovanému legitímnemu cieľu“, či vnútroštátne orgány vychádzali z „akceptovateľného vyhodnotenia relevantných faktov“ a či „aplikovali zásady, ktoré sú v súlade s princípmi obsiahnutými v článku 10 Dohovoru“ (napr. rozhodnutia Steel a Morris vs. Spojené kráľovstvo, Thorgeir Thorgeirson vs. Island alebo Feldek vs. Slovensko).

Sám prvostupňový súd vo svojom odôvodnení vo vzťahu k vysokej miere ochrany novinárov konštatoval, že „zákonná ochrana je daná len ak vytykané prejavy sú zásadne nepravdivé alebo pravdu skresľujúce“.

Vzhľadom na skutočnosť, že pravdivosť jednotlivých tvrdení nebola preukázaná, možno teda jednoznačne konštatovať, že išlo o neopodstatnený, ničím nepodložený útok média na sťažovateľa a taktiež možno konštatovať, že išlo o útok mimoriadnej sily a intenzity a sťažovateľ súdu dostatočným spôsobom preukázal rozsah zásahu do svojho práva na ochranu osobnosti.

Prvostupňový súd, s ktorého názorom sa Krajský súd... stotožnil pri posudzovaní nároku vychádzal z Dohovoru, konkrétne čl. 10 Dohovoru dospel k názoru, že „médiá môžu používať aj silnejšie výrazy a sloboda prejavu sa vzťahuje aj na také informácie a myšlienky, ktoré urážajú, šokujú alebo znepokojujú štát alebo určitú časť obyvateľstva“.

Odvolačí súd sa žiadnym spôsobom nevyporiadal s argumentáciou sťažovateľa uvedenou v odvolaní. Konštatoval len, že v prípade konfliktu práva na slobodu prejavu s právom na ochranu osobnosti má právo na slobodu prejavu s poukazom na Článok 10 ods. 2 Dohovoru prednosť.

Avšak v rámci svojej argumentácie opomenul aplikáciu čl. 8 Dohovoru, ktorý má v predmetnej veci zásadný vplyv, keďže právo na slobodu prejavu (čl. 10) v kontexte ochrany ľudských práv súperí s právom na rešpektovanie súkromného a rodinného života (čl. 8).

Absenciu porovnania a určenia hraníc, kedy právo na slobodu prejavu požíva väčšiu právnu ochranu ako právo na rešpektovanie súkromného a rodinného života, sťažovateľ považuje za vážne pochybenie zo strany súdu...

Pri výklade a aplikácii rozsudkov ESLP prvostupňový súd v predmetnej veci odkazuje iba na rozsudky, ktoré sú späté s porušením čl. 10 Dohovoru. Podľa sťažovateľa pre správne posúdenie predmetného nároku nie je možné upustiť od aplikácie ustanovenia čl. 8 Dohovoru, keďže zásah do práv sťažovateľa predstavuje porušenie práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života.

Rozhodnutie Krajského súdu... zohráva a aj prvostupňového súdu v oblasti ochrany osobnosti významnú úlohu, keďže v praxi sa môže stať, že súdy budú odkazovať na

predmetné rozhodnutie, ktoré však absolútne nepredstavuje vyčerpávajúci výklad základných ľudských práv garantovaných medzinárodnými a vnútroštátnymi normami práva, ale skôr exces v rámci rozhodovacej činnosti súdov Slovenskej republiky.

S poukazom na výsledky vykonaného dokazovania je zrejmé, že vydavateľ časopisu Týždeň nemal žiadne relevantné a dostatočné dôvody, aby o sťažovateľovi zverejnil informácie uvedeného charakteru. Klebeta, ústne podaná a nepreverená pochybná informácia nemôže zakladať dostatočný dôvod zverejnenia osočujúcich informácií o sťažovateľovi a je podľa nášho názoru zrejmé, že novinári v tomto prípade nesledovali ani legitímny cieľ.

Je preto vo verejnom záujme, aby česť a povesť osôb pôsobiacich vo verejnom živote, ako aj cirkevných predstaviteľov nebola diskutovaná v skutkovo posunutých rovinách bez reálneho základu a dôkazu.

Sťažovateľ teda má za to, že skutkové a právne závery odvolacieho súdu sú v tomto prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy... a že odôvodnenie napadnutého rozsudku odvolacieho súdu ako celok nespĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O.s.p.) tak z formálneho, ako aj z obsahového hľadiska a preto ho možno považovať za nepreskúmateľné, neodôvodnené a zjavne arbitrárne (svojoľné).

Aj z dôvodu nesprávneho a nedôvodného postupu odvolacieho súdu podľa § 219 ods. 2 O.s.p. a opomenutím postupu podľa § 213 ods. 3 O.s.p., ako aj z dôvodu nedostatku a nezrozumiteľnosti dôvodov nepresvedčivého rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorým de facto odvolací súd nedal odpovede na žiadny podstatný argument sťažovateľa, došlo k odňatiu možnosti sťažovateľa konať pred súdom.

Krajský súd... sa nezaoberal ani odvolacou námietkou právneho posudzovania testu proporcionality.

*Krajský súd mal takto postupovať aj vzhľadom na ústavný princíp proporcionality, ktorý sa podľa ustálenej praxe používa pri posudzovaní, či zásah do jedného ústavného práva vykonaný pre účely ochrany iného ústavného práva bol ústavne oprávnený a primeraný (napr. Holländer, P.: *Filosofie práva*. Plzeň: Aleš Čeněk 2006, s. 160 - 173; Melzer, F.: *Metodologie nalézání práva*. Brno: Tribún EU 2008, s. 40 - 44), čo sa však nestalo a čo sťažovateľ opakovane namietal.*

Ďalej podľa názoru sťažovateľa v tomto prípade nebola dodržaná zásada spravodlivej rovnováhy a išlo zo strany vydavateľa časopisu .týždeň o neproporcionálny zásah bez dodržania hranie slušnosti.

Z vyššie uvedených dôvodov teda rovnako tak došlo aj v odňatí možnosti sťažovateľa náležite argumentovať proti nedostatočne odôvodnenému rozhodnutiu odvolacieho súdu...

Tlač nie je oprávnená svojvoľne škandalizovať subjekty ich záujmu, teda verejne známe osoby. Uverejnené články neboli len kritikou cirkvi, oprávnenou už vôbec, ale boli neoprávneným a nezákonným zverejnením nepravdivých informácií o sťažovateľovi.

Z ústavnej sťažnosti sťažovateľa tiež vyplýva, že sťažovateľ tiež namieta postup Krajského súdu..., ktorý sťažovateľovi nezaslal vyjadrenie protistrany; a tiež postup Najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu, ktorý svojím rozhodnutím podľa názoru sťažovateľa svojvoľne a neodôvodnene zamietol jeho dovolanie a tým poprel účel a zmysel dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku.

Najvyšší súd... v napádanom rozhodnutí, riadiac sa názorom, že nedoručenie vyjadrenia sťažovateľovi nie je vadou konania a porušením práva na spravodlivý proces, neskúmal hmotnoprávnu stránku veci, hoci s poukazom na závažnosť predmetnej kauzy ako už bolo uvedené mohol a mal...

Najvyšší súd... vyslovil názor, že nedoručenie vyjadrenia sťažovateľovi nezakladá vadu konania.

Sťažovateľ si touto cestou dovoľuje upriamiť pozornosť Ústavného súdu na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci TRANČÍKOVÁ proti Slovenskej republike...

Vo väzbe uvedeného konštatovania k názoru EŠLP v prípade Soltész proti Slovenskej republike, ktorým EŠLP podrobil kritike prílišný formalizmus rozhodovania Ústavného súdu SR, má sťažovateľ za to, že je potrebné, aby Ústavný súd SR s poukazom na argumentáciu sťažovateľa, vyjadril názor, či Najvyšší súd... mal dovolanie sťažovateľa skúmať po vecnej, právnej a skutkovej stránke.

Dovolací súd arbitrárne posúdil za nedôvodnú námietku dovolateľa, že rozhodnutie súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu boli nedostatočne a nepresvedčivo odôvodnené, ako

aj námietku, že sa súdy nevysporiadali s jeho argumentáciou v priebehu konania a v rámci odvolania...

Argumentácia sťažovateľa v konaní na odvolacom aj dovolacom súde však v žiadnom prípade nebola bezvýznamná.

Európsky súd pre ľudské práva opakovane vo svojich rozhodnutiach (napr. Szabovicz vs. Švédsko, Milatová a ostatní vs. Česká republika), konštatoval, že je elementárnym právom účastníka konania mať možnosť oboznámiť sa s podaniami protistrany, keď uviedol: „Jedným z prvkov spravodlivého procesu v zmysle Článku 6 ods. 1 ods. 1 Dohovoru je jeho kontradiktórny charakter: každá strana musí zásadne mať možnosť nielen predložiť dôkazy a argumenty, ktoré považuje za potrebné, aby jej požiadavkám bolo vyhovené, ale i zoznámiť sa s každým dokladom a pripomienkou súdu za účelom ovplyvniť jeho rozhodnutie a vyjadriť sa k nim“.

Obdobný názor zaujal i Najvyšší súd... sp. zn. 4Cdo 141/2010 zo dňa 21.10.2010, ďalší podobný záver zaujal Najvyšší súd SR v rozhodnutí sp. zn. 1 Cdo/187/2010 zo dňa 11.04.2011.

Najvyšší súd ako dovolací aj v uznesení č. k. ObdoV/1/2010 zo dňa 25.08.2011 zaujal názor, že v prípade, ak odvolací súd rozhoduje o odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu bez pojednávania, bolo by žiaduce doručovať odvolateľovi vyjadrenia ostatných účastníkov konania k ním podanému odvolaniu, aby mu nebola odňatá možnosť zaujať k týmto vyjadreniam stanovisko.

Len sprievodne sťažovateľ poukazuje na fakt, že v odvolacom konaní v tejto právnej veci Krajský súd... pojednávanie nenariadil, vyjadrenie žalovaného sťažovateľovi nedoručil a rozhodol iba na základe písomných podaní bez pojednávania. Je preto viac než zrejmé, že postupom Krajského súdu... došlo k procesnej vade konania, ktorú Najvyšší súd SR vo svojom rozhodnutí neposúdil ako odňatie možnosti konať pred súdom...

Z uvedených dôvodov bolo podľa nášho názoru Najvyšším súdom... porušené právo sťažovateľa na súdnu ochranu garantovanú článkom 46 Ústavy Slovenskej republiky a spravodlivé súdne konanie dané článkom 6 Dohovoru.»

12. Ústavný súd podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde so súhlasom účastníkov upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie namietaného porušenia základných práv podľa ústavy a dohovoru.

II.

13. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

14. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Podľa čl. 19 ods. 1 ústavy každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena. Podľa čl. 19 ods. 2 ústavy má každý právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

15. Ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy). Je teda garantom ústavnosti a súdnym orgánom, ktorý je povinný chrániť dodržiavanie a rešpektovanie ústavy všetkými orgánmi verejnej moci vrátane všeobecných súdov. Pokiaľ ide o medze zasahovania ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ústavný súd vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že mu neprislúcha hodnotiť správnosť skutkových záverov či právneho posúdenia veci všeobecnými súdmi, pretože nie

je prieskumným súdom, nadriadeným súdom a ani ochrancom zákonnosti. Súdna moc je v Slovenskej republike rozdelená medzi všeobecné súdy a ústavný súd, čo vyplýva aj z vnútornej štruktúry ústavy (siedma hlava má dva oddiely, kde prvý upravuje ústavné súdnictvo a druhý všeobecné súdnictvo). Pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti ústavný súd nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Sú to teda všeobecné súdy, ktorým ako „pánom zákonov“ prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni. Úloha ústavného súdu pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie základného práva na súdnu ochranu rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, či nie sú arbitrárne alebo svojvoľné s priamym dopadom na niektoré zo základných práv a slobôd (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 313/2012).

16. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy). Táto povinnosť všeobecných súdov vzhľadom na ich postavenie ako primárnych ochrancov ústavnosti a vzhľadom na povinnosť Slovenskej republiky rešpektovať medzinárodne záväzky vyplývajúce z medzinárodných zmlúv o ochrane ľudských práv a základných slobôd (pozri napr. III. ÚS 79/02) zahŕňa zároveň požiadavku rešpektovania procesných garancií spravodlivého súdneho konania vyplývajúcich napr. z čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 dohovoru v súlade s judikatúrou ESĽP. Ústavný súd vo vzťahu k čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 46 ods. 1 ústavy už uviedol, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto

v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97, IV. ÚS 195/07).

17. Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces, je teda – okrem práva domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde (prístup k súdu) – aj právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorá okrem iných procesných záruk kladie dôraz aj na zachovanie kontradiktórnosti konania a „rovnosti zbraní“ (podobne napr. III. ÚS 402/08). Podstatou kontradiktórnosti a s ňou súvisiacou „rovnosťou zbraní“ je, aby všetci účastníci konania mali reálnu možnosť využiť svoje procesné práva predložiť argumenty a reagovať na „protiargumenty“ protistrany. Osobitne to platí o sporových konaniach, v ktorých stoja proti sebe žalobca a žalovaný, a kde sa v celom rozsahu uplatňuje kontradiktórnosť konania (napr. IV. ÚS 42/09, IV. ÚS 147/04). Ústavný súd k tomu uvádza, že rozhodnutiu všeobecného súdu musí predchádzať postup zodpovedajúci garanciam spravodlivého súdneho konania v zmysle príslušných ustanovení ústavy a príslušnej medzinárodnej zmluvy o ľudských právach a základných slobodách (v kontexte danej veci v súlade s dohovorom), najmä garanciam obsiahnutým v práve na prístup k súdu, v princípe rovnosti zbraní a práve na kontradiktórne konanie. Ústavný súd už zdôraznil, že zo vzájomnej súvislosti ustanovení čl. 152 ods. 4 a čl. 154c ods. 1 ústavy vyplýva, že dohovor a judikatúra k nemu sa vzťahujúca predstavujú pre vnútroštátne orgány aplikácie práva záväzné výkladové smernice pre výklad a uplatňovanie zákonnej úpravy jednotlivých komponentov práva na súdnu a inú právnu ochranu zakotvených v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy, a tým normujú rámec, v ktorom je pred týmito orgánmi možné domáhať sa rešpektovania jednotlivých aspektov „práva na spravodlivé súdne konanie“ (napr. I. ÚS 49/01, I. ÚS 1/03, IV. ÚS 259/2011).

18. Sťažovateľ ako nosné dôvody svojej sťažnosti vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu krajskému súdu uviedol tiež to, že tento rozhodol bez nariadenia pojednávania a bez toho, aby mal príležitosť vyjadriť sa k stanovisku žalovaného k podanému odvolaniu, nedal mu žiadnu konkrétnu odpoveď na jeho podstatné námietky uvedené v odvolaní proti rozsudku prvostupňového súdu, čím mu bola odňatá možnosť konať pred súdom a bolo

porušené jeho základné právo (aj) podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Uvedené výhrady v podstate adresoval sťažovateľ tiež najvyššiemu súdu v rámci podaného dovolania, ktorý odmietol jeho dovolanie ako neprípustné.

19. Po podrobnom posúdení sťažnosti, napadnutých súdnych rozhodnutí krajského súdu a najvyššieho súdu, obsahu vyžiadaného súdneho spisu a vyjadrení účastníkov k podanej sťažnosti dospel ústavný súd na svojom neverejnom zasadnutí k záveru, že sťažnosť je podaná dôvodne.

20. Z obsahu spisu okresného súdu a z vyjadrení účastníkov konania je nepochybné, že tak okresný súd, ako aj krajský súd (pred svojím rozhodnutím) nedoručili strane sťažovateľa stanovisko žalovaného k podanému odvolaniu, ktoré bolo doručené okresnému súdu 23. júla 2012 (č. 1. 1152 až č. 1. 1154 spisu). Rovnako krajský súd v podstate ani inak neumožnil sťažovateľovi (jeho právnomu zástupcovi), aby sa k tomuto stanovisku vyjadril, keďže krajský (odvolací) súd o veci rozhodol „od stola“, bez nariadenia pojednávania za prítomnosti dotknutých účastníkov súdneho sporu. Je tak isto zrejmé, že krajský súd včlenil vyjadrenie (stanovisko) žalovaného do svojho rozhodnutia (pozri s. 5 jeho odôvodnenia).

21. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje aj na rozhodnutie ESLP (pozri bod 16 in fine) z 13. 1. 2015 vo veci Trančíková proti Slovenskej republike (sťažnosť č. 17127/12), v ktorom ESLP konštatoval, že tým, že účastníčke ako žalobkyni nebolo oznámené vyjadrenie protistrany k jej odvolaniu (nepostúpením kópie písomného vyjadrenia žalovaného), došlo k porušeniu jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Tieto právne závery sú aplikovateľné aj na prípad sťažovateľa.

V citovanom rozhodnutí ESLP tiež uviedol, že aj keď predmetné vyjadrenie odporcu neobsahovalo žiadne nové skutočnosti alebo argumenty, ku ktorým by sa sťažovateľka už nebola vyjadrila v predchádzajúcom priebehu konania, a podľa vlády nemalo vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu, bolo formulované ako právna a skutková argumentácia a sťažovateľke mala byť daná možnosť oboznámiť sa s ním. Keďže to tak nebolo, došlo

k porušeniu práva sťažovateľky na spravodlivé konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje aj na ďalšie rozhodnutia ESLP, napr. vo veci Ringier Axel Springer proti Slovenskej republike č. 35090/07 zo 4. 10. 2011, body 84 – 86 s ďalšími odkazmi, a Hudáková a ďalší proti Slovenskej republike č. 23083/05 z 27. 4. 2010, bod 29, podľa ktorých požiadavka, že účastníci v súdnom konaní musia mať možnosť dozvedieť sa a reagovať na všetky predložené dôkazy a vyjadrenia, sa v ich prípade uplatňuje na odvolacie konanie, ako aj na konanie na prvom stupni bez ohľadu na skutočnosť, že odvolanie nemusí obsahovať nové tvrdenia. Podobne napr. II. ÚS 584/2011.

22. Sťažovateľ túto skutočnosť v podanom dovolaní (č. I. 1184 spisu) aj výslovne namietal, pričom sa opieral aj o inú judikatúru ESLP vyplývajúcu z jeho sťažnosti alebo vyjadrenia k nej, a je neprehliadnuteľné, že najvyšší súd, ktorý dovolanie sťažovateľa odmietol ako neprípustné, sám postupoval v zmysle tejto judikatúry ESLP, keď po vyjadrení žalovaného k dovolaniu 24. septembra 2013 (č. I. 1201 až č. I. 1206) vydal 26. septembra 2013 pokyn (č. I. 1208) na to, aby vyjadrenie žalovaného k dovolaniu bolo postúpené aj sťažovateľovi, hoci vyjadrenie žalovaného k dovolaniu podľa obsahu nemalo už zásadný vplyv na prípadné rozhodnutie najvyššieho súdu o príslušnom opravnom prostriedku. Tu je potrebné uviesť, že sťažovateľ výzvu najvyššieho súdu, aby sa vyjadril k stanovisku žalovaného, prevzal prostredníctvom svojho právneho zástupcu 7. októbra 2013, ale na ňu vôbec nereagoval.

23. Podľa názoru ústavného súdu uvedeným postupom krajského súdu v odvolacom konaní a následne aj najvyšším súdom v dovolacom konaní (keď pochybenie krajského súdu neodstránil) bola nepochybne porušená jedna z požiadaviek spravodlivého procesu, a to kontradiktórnosť konania, keďže sťažovateľovi nebolo umožnené zaujať stanovisko k vyjadreniu žalovaného k jeho odvolaniu.

24. Rovnako je z obsahu spisu okresného súdu zrejmé i to, že krajský súd podané odvolanie sťažovateľa prerokoval bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2

OSP. pozn.). Z akého dôvodu sa rozhodol krajský súd takto postupovať a v čom videl nepotrebnosť nariadiť pojednávanie, z odôvodnenia jeho rozhodnutia bližšie zistiť nemožno. Okrem toho, že sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi okresného súdu, na ktoré odkázal (§ 219 ods. 2 OSP), iba všeobecne pomenoval jednotlivé zásahy do osobnosti fyzickej osoby vyplývajúce z § 11 a § 13 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, ich znaky a konkrétne formy a upriamil pozornosť na čl. 14 a nasl. ústavy a čl. 10 dohovoru, v závere iba konštatoval, že okresný súd sa dostatočným spôsobom vysporiadal s námietkami uplatnenými sťažovateľom, ktorý *„neuviedol žiadne nové skutočnosti, ktoré by bolo potrebné zhodnotiť, na ktoré by bolo potrebné prihliadnuť...“*.

25. Ústavný súd je toho názoru, že rozhodnutie o tom, či o podanom odvolaní krajský súd bude rozhodovať s nariadením pojednávania, na ktoré predvolá účastníkov, alebo rozhodne bez nariadenia pojednávania, je vecou úvahy krajského súdu. Na druhej strane je však žiaduce takýto postup krajského súdu účastníkom aj primerane odôvodniť, čo v danej veci nebolo splnené. Čo je však významnejšie, rozhodnúť bez nariadenia pojednávania prichádza do úvahy iba v prípade, ak takýto postup bez akýchkoľvek pochybností nebude na ujmu procesných práv účastníkov a ich právu na spravodlivý proces. V tejto veci je *prima facie* zrejmé, že krajský súd nedal sťažovateľovi konkrétne odpovede na jeho podstatné námietky uvedené v rozsiahlom odvolaní, ktoré sa nachádza v súdnom spise (č. l. 1085 až č. l. 1133), resp. dostatočným spôsobom sa nevysporiadal s relevantnými tvrdeniami sťažovateľa a jeho právneho zástupcu, ktoré vzniesol v odvolacom konaní. Takisto prehliadol to, že v konaní nebol vypočutý kľúčový svedok, ktorému mali byť sporné finančné prostriedky poukázané, hoci prvostupňový súd jeho svedectvo považoval za závažné. Preto je v okolnostiach danej veci jeho rozsudok z ústavného hľadiska tiež spochybniteľný, hoci procesný kódex krajskému súdu formálne umožňoval stotožniť sa s právnymi a skutkovými závermi prvostupňového súdu a ústavný súd nie je v konečnom dôsledku oprávnený hodnotiť vykonané dokazovanie a právne a skutkové závery okresného súdu v tejto veci.

26. Odôvodnenie rozhodnutí všeobecných súdov je častým predmetom posudzovania v rozhodovacej činnosti ústavného súdu a aj štrasburských orgánov ochrany práv, z čoho rezultuje pomerne bohatá judikatúra k jeho významu z pohľadu práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V odôvodnení rozhodnutia všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky účastníka konania, keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Ústavný súd pripomína, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (I. ÚS 241/07). Rovnako ESĽP pripomenul, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (García Ruiz c. Španielsku z 21. 1. 1999). Judikatúra ESĽP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georiadis c. Grécko z 29. 5. 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998). Z práva na spravodlivú súdnu ochranu vyplýva aj povinnosť súdu v odôvodnení rozhodnutia zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že (ne)majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. 4. 1993, II. ÚS 410/06).

27. Ústavný súd už vo veci III. ÚS 44/2011 uviedol, že (v okolnostiach tam posudzovanej veci, pozn.) „nebolo úlohou ústavného súdu skúmať, či na zásadné argumenty sťažovateľov bola zo strany krajského súdu poskytnutá vecne správna odpoveď, ale či nastolené otázky relevantného charakteru krajský súd zodpovedal, a ak áno, či odpoveď mala dostatočne vyčerpávajúci charakter“. V okolnostiach danej veci treba zdôrazniť, že v prípade rozhodnutí súdov opravnej inštancie si môže opravný súd osvojiť dôvody napadnutého rozhodnutia pod podmienkou, že napadnuté rozhodnutie skutočne preskúmal v intenciách dôvodov predstretých uplatneným opravným prostriedkom. Európsky súd pre ľudské práva v tomto smere judikoval: „Súd podčiarkuje, že pojem spravodlivý proces vyžaduje, aby vnútroštátny súd, ktorý odôvodnil svoje rozhodnutie stručne buď tak, že

odkázal na dôvody nižšej inštancie, alebo iným spôsobom, skutočne preskúmal rozhodujúce otázky, ktoré boli pred ním vznesené, a neuspokojil sa tým, že jednoducho prevzal závery nižšieho súdu“ (rozhodnutie ESLP vo veci Helle c. Fínsko z 19. 12. 1997). Keď sa konajúci súd rozhodujúci o opravnom prostriedku sťažovateľa nevysporiada s právne relevantnou argumentáciou sťažovateľa adekvátne a preskúmateľne alebo nekonštatuje irelevantnosť jeho právnej argumentácie, poruší základné právo na súdnu ochranu garantované čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivý proces garantované čl. 6 ods. 1 dohovoru (III. ÚS 402/08).

28. Vzhľadom na to, že krajský súd nedal odpovede na podstatné námietky sťažovateľa uvedené v odvolaní a potvrdil prvostupňový rozsudok, ktorým bola zamietnutá žaloba sťažovateľa bez náležitého odôvodnenia a bez uvedenia, z akých dôvodov nezobral na zreteľ tvrdenia strany sťažovateľa, že niektoré informácie o ňom boli napokon nepravdivé, resp. sa vôbec nepreukázali, postupoval nedôsledne a svojvoľne, a tým porušil právo sťažovateľa na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 6 ods. 1 dohovoru). Za zvláštny považuje ústavný súd aj záver okresného súdu, s ktorým sa krajský súd stotožnil, že sťažovateľ nepreukázal výšku požadovanej nemajetkovej ujmy, keďže rozhodovanie o výške náhrady nemajetkovej ujmy totiž zákon ponecháva na voľnú úvahu súdu [„Výšku peňažného zadostučinenia súd určuje na základe voľnej úvahy, ktorá však nemôže byť svojvoľou. Zákon ustanovuje súdu povinnosť prihliadnuť pritom na dve hľadiská, a to tak na závažnosť vzniknutej ujmy, ako aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo. Určenie výšky peňažnej satisfakcie má byť s ohľadom na okolnosti konkrétneho prípadu v súlade s požiadavkou spravodlivosti.“ (SVOBODA, J. a kol. Občiansky zákonník. Komentár a súvisiace predpisy. V. doplnené, rozšírené a aktualizované vydanie. Bratislava: Eurounion, 2004, s. 46)]. Navrhovateľa preto v tomto smere zafažuje predovšetkým povinnosť v žalobe uviesť výšku náhrady, ktorú požaduje.

29. V dôsledku uvedených zistení, východísk a záverov ústavného súdu je potrebné konštatovať, že napadnuté rozhodnutie svojimi účinkami porušilo sťažovateľom označené práva, a preto bolo potrebné rozhodnúť o ich porušení tak, ako to je vo vzťahu ku krajskému súdu uvedené v 1. bode výrokovej časti tohto rozhodnutia. Obdobne potom ústavný súd

konštatoval, že aj uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 343/2013 z 23. októbra 2014 došlo k porušeniu označených práv, pretože odmietol dovolanie sťažovateľa iba z procesných dôvodov pre neprípustnosť, pričom nepovažoval sťažovateľom namietané nedoručenie vyjadrenia (stanoviska) žalovaného k odvolaniu sťažovateľa tejto strane konania za právne významnú vadu, hoci takouto vadou uvedený procesný nedostatok nepochybne bol (body 20 až 23), a navyše tento nedostatok nenapravil ani v priebehu dovolacieho konania. Preto aj jeho uznesením došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to je uvedené v bode 2 výroku tohto rozhodnutia.

30. Pretože ústavný súd dospel k záveru, že krajský súd napadnutým rozhodnutím a najvyšší súd porušili označené práva sťažovateľa, otvára sa po vrátení veci na ďalšie konanie podľa názoru ústavného súdu priestor na to, aby sa krajský súd sám (aj v súčinnosti s účastníkmi konania) vyrovnal s ochranou označeného základného práva sťažovateľa podľa čl. 19 ods. 1 a 2 ústavy, a to novým (ďalším) rozhodnutím hmotnoprávneho charakteru. Ústavný súd preto sťažnosti v časti, v ktorej sa sťažovateľ domáhal vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 19 ods. 1 a 2 ústavy, nevyhovel (bod 5 výroku nálezu), uprednostňujúc právomoc všeobecného súdu na ochranu subjektívnych hmotných práv účastníkov konania pred ochranou v konaní pred ústavným súdom, ktoré mali spočívať v tom, že *„konajúce súdy neposúdili vec v zmysle štandardov Dohovoru a nedodržali rovnováhu medzi verejným záujmom a individuálnym záujmom na ochranu súkromia, pričom sa nesústredili na dokazovanie miery poškodenia dobrého mena. Všeobecné súdy takýmto spôsobom neposkytli právu sťažovateľa na ochranu osobnosti garantovanú článkom 19 Ústavy... požadovanú mieru ochrany, keď bezdôvodne a arbitrárne uprednostnili právo žalovaného na slobodu prejavu.“*

III.

31. Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva alebo slobody došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo alebo slobodu porušil, aby vo veci konal.

32. V záujme ochrany ústavou garantovaných práv podľa ústavy a dohovoru, ktoré boli u sťažovateľa porušené rozsudkom krajského súdu sp. zn. 11 Co 278/2012 z 15. mája 2013 a následne aj uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 343/2013 z 23. októbra 2014, bolo potrebné tieto rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie, tak ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia. Krajský súd je viazaný právnym názorom ústavného súdu vysloveným v tomto rozhodnutí (§ 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde).

33. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2014, ktorá bola 839,83 €. Sťažovateľovi, ktorý bol vo veci namietaných porušení jeho práv úspešný, vznikli trovy konania z dôvodu jeho právneho zastúpenia advokátom v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Advokát vykonal 2 úkony právnych služieb, a to prevzatie a prípravu zastupovania, spísanie a podanie sťažnosti v roku 2015. Odmena za jeden právny úkon vykonaný v roku 2015 je 139,83 €, spolu s režijným paušálom 8,39 € predstavuje sumu 148,22 €. Odmena advokátovi za poskytnuté služby v konaní pred ústavným súdom (za 2 úkony právnych služieb a 2 x paušálna náhrada) predstavuje celkovú sumu 296,44 €. Keďže advokát je platcom DPH, uvedená suma bola zvýšená o DPH vo výške 20 % podľa § 18 ods. 3 vyhlášky a podľa zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov, pričom požadované trovy právneho zastúpenia sťažovateľom vrátane

započítania DPH a režijného paušálu sú nižšie, ako to vypočítal ústavný súd, a teda neodporujú tejto vyhláške. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia v požadovanej sume je krajský súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (§ 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde) tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

34. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, nadobudne toto rozhodnutie právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. júna 2015